

Workshop: Vernieuwing m.b.v. Pluspunt/ Van verlevendiging naar vernieuwing.

C. de Jong, ABC Amsterdam (CWRW); S.Huitema, OBD Arnhem (CWRW); W.v.d.Veldt, SBD Amstel en Meerlanden (CWRW).

Doel van de workshop.

Als begeleider/docent wordt men geconfronteerd met een categorie scholen die met een traditionele methode vooruit willen en/of moeten (bijv. financiën).

Toch voelt men de noodzaak wat te veranderen. Zeker moet dit dan meer zijn dan verlevendigungsactiviteiten, aangezien deze als zeer vrijblijvend en vluchtig worden ervaren. De vraag is naar meer systematiek en ze willen profijt trekken van veranderingen om hen heen.

Het is de bedoeling ideeën te vormen van wat je met deze scholen kunt doen. We willen hier een voorbeeld van een systematische aanpak wat verkennen. Gekozen is voor een situatie die vaak voorkomt.

De deelnemers aan de workshop werd het volgende voorgelegd.

Situatieschets:

Op school X gebruikt men de methode Naar zelfstandig Rekenen.

Naast de methode gebruikt men geen andere leermiddelen.

De onderwijsgevenden van klas 3 en 4 hebben het afgelopen schooljaar de TV-serie Pluspunt gevolgd naast het gebruikelijke onderwijs. Hieruit groeide de behoefte om te onderzoeken of Pluspunt een meer systematische plaats in kon nemen zonder NZR af te schaffen. Na overleg binnen het team kwam men tot de conclusie dat dit alleen kans van slagen zou hebben als het gehele team er mee accoord gaat. Besloten werd om de begeleidingsdienst in te schakelen bij de vormgeving van:

- een kennismaking met Pluspunt;
- het ontwikkelen van een leergang cijferend optellen en aftrekken in klas 3 op de manier van Pluspunt.

De school wil de inzichtbevorderende mogelijkheden van Pluspunt gebruiken om het bestaande onderwijs te vernieuwen.

* Pluspunt videoband klas 3 (optelwedstrijd) werd aan de deelnemers getoond.

- cursusmateriaal + handboek
- leerlingenmateriaal

* Leergang cijferend optellen/af trekken NZR 5
+ weer - programma
werd aan iedereen uitgedeeld

Hierna ging men aan het werk met de volgende opdrachten:

Werkopdracht 1.

Maak een opzet voor een bijeenkomst waarin men kan kennis-
maken met de materialen en aanpak van de TV-serie Pluspunt
m.b.v. het cijferend optellen en aftrekken.

Geef hierbij aan wat het essentiële verschil is tussen Plus-
punt en het weer-programma (remediërend) van NZR. Het feit
dat beide programma's de abacus gebruiken suggereert dezel-
fde soort aanpak. Voor een team is belangrijk dit verschil
te leren kennen (zie leerplan deel 10, blz.43 e.v. en blz.
75 e.v. Pluspunt handboek).

Let op: een definitieve keuze over het wel of niet invoeren
van deze wijze van cijferend optellen en aftrekken in klas 3
valt in een volgende bijeenkomst.

Werkopdracht 2.

De leerkracht van klas 3 verwacht concrete wijzigingen om het
cijferend optellen en aftrekken op de manier van Pluspunt te
kunnen opzetten.

Maak een opzet voor deze aanwijzingen, we denken hierbij aan:
- voorbereidende activiteiten in klas 2 met de 1-10-100 doos,
de abacus....

Gebruik hierbij het materiaal van Pluspunt.

Zijn deze activiteiten te gebruiken als voorbereiding op het
klas 3 programma voldoende, of moet er nog het een en ander
aan toegevoegd worden? Geef aan wat er eventueel nog aan toe-
gevoegd zou moeten worden.

- Zet een leerlijn uit voor het cijferend optellen en aftrekken
in klas 3 m.b.v. het Pluspunt materiaal voor klas 3.

Desgewenst is beschikbaar rekenen en wiskunde 3a en Wereld in
getallen 3, om het een en ander nog wat gedetailleerder in te
vullen.

- Maak een planning voor een periode van \pm 3 maanden (voor 2
lessen per week) waarin de leergang cijferend optellen en
aftrekken volgens de bedoelingen van Pluspunt tot zijn recht
komt.

De resultaten volgen hieronder:

Werkopdracht 1, aanpak 1.

<u>Activiteiten met het team</u>	<u>Verantwoording</u>
1a. Bestuderen van de lijn van het cijferend optellen en aftrekken uit NZR (m.b.v. speciaal samengesteld katerntje). Deze opdracht wordt van te voren verstrekt.	Zicht krijgen op de leer- gang cijferend optellen en aftrekken in NZR en in het bijzonder de plaats van de abacus daarbinnen.
1b. Gesprek-vragen-discussie n.a.v. bestudeerde leerlijn uit NZR.	
2. Videoband bekijken met 3 gedeeltes uit Pluspunt 2 en 3 t.w.: - De medaillefabriek (Pluspunt 2, uitz.3) - Animatiefilmpjes optellen en aftrekken (Pluspunt 3, uitz. 1/2).	Zicht krijgen op een aanpak die uitgaat van progressieve schematisering.
3. Gesprek n.a.v. videoband. Verschillen tussen NZR-aanpak en Pluspunt-aanpak verhelderen.	Zicht krijgen op de essen- tiële verschillen tussen de twee aanpakken.
4a. Zelf een paar opgaven met de abacus handelend uitvoeren.	Ervaringen opdoen met de werking en de functie van de abacus.
4b. Zelf een paar abacus-opgaven bedenken.	

Activiteiten met het team	Verantwoording
<p>5.</p> <p>Presentatie van zelfbedachte abacus-opgaven en discussie hierover. Centrale vragen hierbij zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">- wat moeten de kinderen kunnen/kennen (beginsituatie)- welke factoren bepalen de moeilijkheidsgraad van opgaven.	<p>Helder krijgen wat de essentiële verschillen zijn tussen progressieve schematisering (Pluspunt) en progressieve complicering (NZR).</p>
<p>6.</p> <p>Het bestuderen van tekst uit Pluspunt Handboek: hoofdstuk 1.6 t/m 1.8.</p>	

Aanpak 2.

Activiteiten met het team	Verantwoording
<p>1.</p> <p>Videoband bekijken (Pluspunt 3, eerste deel van programma 1). "De grote optelwedstrijd."</p>	<p>Zicht krijgen op een aanpak die uitgaat van progressieve schematisering.</p>
<p>2.</p> <p>Met behulp van videoband en pluspuntmateriaal de lijn in het optellen en aftrekken in Pluspunt ontdekken.</p>	<p>Idem als bij 1.</p>
<p>3.</p> <p>Een aantal optel- en aftrekopgaven maken in een ander talstelsel. (b.v. het land van Acht). Hierbij wordt er gewerkt met gestructureerd telmateriaal en abacus.</p>	<p>Zelf ervaren welke problemen zich voordoen bij het cijferend optellen en aftrekken.</p>

Activiteiten met het team	Verantwoording
4. Bezinning op de eigen situatie - Welke aanwijzingen geeft de methode. - Hoe wordt er in de klas mee gewerkt.	Verheldering van de huidige situatie.
5. Gesprek over de verschillen tussen de NZR-aanpak en de Pluspunt-aanpak.	Discrepantie tussen de huidige situatie en de gewenste situatie helder krijgen.

Discussiepunten n.a.v. de twee aanpakken:

- Moet je uitgaan van de huidige situatie (de methode die nu nog in gebruik is) of van de gewenste situatie (progressieve schematisering).
- Is het verstandig om in andere talstelsels te werken, maak je schoolteams hier niet kopschuw mee?
(Leerkrachten hebben vaak niet zulke plezierige ervaringen met het werken in andere talstelsels.)

Werkopdracht 2, aanpak 1.

In Pluspunt komt cijferend optellen en aftrekken volgens het principe van progressief schematiseren in klas 3 aan de orde.

In klas 2 worden hier aanzetten voor gedaan. De bedoeling van Pluspunt is niet geweest hier een leergang voor op te zetten. Wil men naast NZR Pluspunt gebruiken dan zal men als volgt te werk kunnen gaan:

- Nagaan in werkboek, klas 2, welke werkbladen op dit onderwerp betrekking hebben, idem voor klas 3. Handleidingen hierbij raadplegen.
- Bekijken hoe de leerling is bij realistische methoden, zoals Rekenen en Wiskunde en De Wereld in Getallen.
- Ons getallensysteem dat zowel tientallig als positioneel is via materiaal 1-10-100 doos, m.a.b.materiaal, abacus inzichtelijk maken (voorbereidende oefeningen).
- Optellen en aftrekken met behulp van de abacus en de positiekaart introduceren.
- Werkbladen toevoegen (zelf maken) en de geconstateerde hiaten in de leerlijn van Pluspunt aan te vullen.
- Kijken of uit NZR oefeningen gebruikt kunnen worden.

Aanpak 2.

- Cijferend optellen en aftrekken uit NZR kritisch bekijken.
- In de deeltjes 3 en 4 voorbereidende activiteiten opzoeken en daarna aanvullen met activiteiten uit Pluspunt 2, deel 5 niet gebruiken t.a.v. dit onderdeel, maar hiervoor in de plaats een leergang uit een realistische methode nemen. In de daaropvolgende delen aangeven hoe met de cijferend optel en aftrekopgaven moet worden omgegaan.